

Az IFATCC XXIV. kongresszusa

Orbán Istvánné dr.

Április végén már hírt adtunk arról, hogy 2016. június 13–16. között Pardubiceben Csehország ad otthont a Textilvegyész és Kolorista Egyesületek Nemzetközi Szövetsége (IFATCC) XXIV. Kongresszusának. Ott rövid előzetes információval szolgáltunk a kongresszus helyszínéről és fő témaköréről is. Most összefoglaljuk a nagyfontosságú szakmai esemény tapasztalatait, kitérve a minket körülölelő világra és a fejlesztési irányokra.

A kongresszus mottója: „*Tradíció és high-tech fejlesztés: kulcs a textilpiacához*”. E jelszó szellemében zajlottak tíz szekcióban a magas színvonalú előadások, amelyeket nagy érdeklődés kísért, ami mind a résztvevők számában és aktivitásában, mind az előadások és poszterek sokaságában volt lemérhető. Álljon itt néhány számszerű adat ennek alátámasztására:

A kongresszuson 28 országból 162 fő vett részt. Egyebek között Belgium, Egyiptom, Finnország, Grúzia, India, Izrael, Japán, Kína, Nagy-Britannia, Nigéria, az USA, de szinte minden európai ország képviseltette magát. Hazánkban a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület Textilvegyész és Kolorista Szakosztálya képviselőjében 6 fő vett részt 4 szóbeli előadással és 2 poszterrel.

Az előadások témái

A 16 plenáris előadás és a 10 szekcióban elhangzott előadások mellett 57 posztert mutattak be.

A szekciók témakörönkénti megoszlása:

1. Korszerű szálanyagok..... 10 előadás
2. Színezékek és színezés..... 9 előadás
3. Funkcionális és nanotextiliák 5 előadás
4. A fenntarthatóság eszközei..... 6 előadás

Néhányan a magyar előadók közül.
Nagy Henrietta Judit, Hancvikk Adrienn, Vig András,
Konstantin és Tamara Sirbiladze

5. Hatékony folyamatok, feldolgozás, tesztelés..... 13 előadás
6. Színezékek alkalmazás hatékonysága és funkcionális..... 7 előadás
7. Fenntartható feldolgozási folyamatok. 6 előadás
8. Textiliák felületi kezelése..... 7 előadás
9. Csúcstechnológiák..... 6 előadás
10. Funkcionalizálás (pl. lángálló kikészítés)..... 5 előadás

A plenáris előadások a textilipar jövőképét igyekeztek meghatározni, felvázolták a cseh, német, spanyol, olasz és izraeli kutatások eredményeit és azok alkalmazhatóságát. A „smart” technológiáktól a kórházi textiliák hosszú távú biztonságának eléréséig és az új színezék előállítási technológiák kidolgozásáig széles palettán mozogtak az elhangzott előadások. Az előadottakban a nanotechnológiák térhódítása és egyre nagyobb jelentősége volt tapasztalható.

Az előadók az oktatás fontosságát is kiemelték és felhívták a figyelmet arra, milyen nagy jelentősége van a textilipar fejlődése szempontjából a fiatal szakemberek képzésében az elmélet és a gyakorlat összekapcsolásának, milyen fontos ennek megteremtése.

Magyar előadások

A TMTE Textilvegyész és Kolorista Szakosztályát képviselő szakemberek az alábbi előadásokkal és poszterekkel szerepeltek. Szerénytelenség nélkül állíthat-

juk, hogy előadásaink és posztereink nemzetközi összehasonlításban is megállták helyüket az élvonalbeli kutatások aktualitása és színvonala tekintetében, amit azok nagy sikere is bizonyított.

Előadások

A 9. szekcióban Csiszár Emília, Kalic Petra, Köböl Ákos, Koczka Béla „Fehérített cellulózszállból előállított nanocellulóz kristályok és tulajdonságaik” cím-mel tartott előadást.

A 6. szekcióban Vig András, Konstantin Sirbi-ladze, Tamara Sirbiladze, Rusznák István „Reaktív színezékek fotostabilitása fotokémiaiaktól aktív besugárzással szemben” előadása szerepelt.

A 10. szekcióban Hanzvikk Adrienn, Vig András, Tóth Ákos „Nagy rizikófaktorú,

Vig András

Nagy Henrietta Judit

multirezisztens baktériumok túlélő képessége a kereskedelmi forgalomban kapható mikrobaellenes szerekkel történt kezelés hatására” c. előadása hangzott el.

A 7. szekcióban Nagy Henrietta Judit, Órsi Kálmán, Varga Mihály Levente, Orbán Istvánné, Tóth Árpád, Rusznák István, Sallay Péter, Vig András „Két fenntartható fejlesztés a textilkikészítés illetve színezés során keletkező szennyvíz csökkentésére és kémiai kezelésére” című előadását hallgatták meg a résztvevők.

Poszterek

Csiszár Emília, Szabó Orsolya Erzsébet, Klebert Szilvia, Koczka Béla „Enzimmel támogatott textilipari folyamatok intenzifikálása alacsony frekvenciájú ultrahanggal és nem fűtött levegő alkalmazásával” címmel mutatták be kutatási eredményeiket.

Németh Áron, Kocsis Viktória, Saule Rakhimova, Vig András, Gombkötő János, Hancvikkell Adrienn „Új vizsgálati módszer a biocidok hatékonyságának meghatározására és értékelésére mikrobaellenes kikészítésű textíliakon” c. posztere volt tanulmányozható.

Jelentősebb egyéb előadások

A kongresszuson elhangzott többi előadásra, azok száma miatt sajnos nem térhetünk ki teljes részletességgel, de fontosnak tartunk megemlíteni néhány, az előadásokban megjelenő témát, amelyek kiemelt fontosságúak a textilipar jövője szempontjából.

- Nagyon nagy jelentősége van a meglévő források (szálasanyagok, színezékek és vegyszerek) kontrolljának, mivel a nyersanyagforrások kimerülőben vannak. Nyersanyagok nélkül nincs innováció és jelentős hozzáadott értékű termékek sem létezhetnek.

- A textilkémia világa oly módon tud fellendülni, erősödni, ha kiemelkedő technológiákat, pl. nano- és biotechnológiákat alkalmaz.

- Új dimenziót jelentenek a „smart” technológiák, az egészségvédelem és az idős emberek életkomfortját biztosító eszközök.

- A környezetbarát folyamatoknak találkozniuk kell az új források fellelésével, a víz-és energiahatékonyság követelményeivel.

- A kutatás és fejlesztés a hatékony és minden területre kiterjedő innovációnak az alapja.

- Megbízhatóság, minőség és rugalmasság legyen jellemző minden technológiára.

- Egyre több vonatkozásban szerepelnek a nanotechnológiák, a plazmakezeléses kikészítések, antibakteriális kezelések, a szennyvíz-

tisztítás, az elektromos szálképzés, az innovatív digitális nyomás, a csak infravörös fűtésű laboratóriumi berendezések, a fluoreszkáló színezékek gyógyászati alkalmazásai stb.

- A textilszínezékek jövőjével kapcsolatban hasznos információkat kaptunk az európai uniós törvényhozás hatásáról a színezékgyártásra. Ezen belül a REACH törvény (Kémiai anyagok Regisztrációja, Kifejlesztése, Autorizációja és Restriktója) az, amely egyre szigorúbb követelményeket ír elő a gyártásra. Az ECHA (European Chemicals Agency, Európai Vegyipari Ügynökség) kötelezővé tette, hogy évi 1 tonna vagy ennél nagyobb gyártási mennyiségnél a vegyi anyagokat regisztrálni kell. Az első regisztráció határideje 2010 volt, most 2018-tól az 1 tonna illetve 100 tonna közötti termelést jelölte meg újabb regisztrációra. Ezek igen fontos tudnivalók, habár mi csak felhasználók vagyunk, de nem közömbös, hogy milyen színezéket alkalmazunk a gyártás során.

Néhány előadás különös figyelmet érdemelt:

- A hideg transzferyomást szupervékony (8, 15, 25 denier) poliamid szálasanyagokból készült termékekre a kínai Colortrans cég mutatta be, a technológiával és a gépekkel demonstrálva.

- Az Archroma (korábban Clariant) cég a termésetet használja fel anyagforrásként új „Earth Color” színezékeihez, amelyeket az erdők elhullott leveleiből, dióhéjból, mogyoróhéjból, mezőgazdasági hulladékból állítanak elő.

- A DyStar „Cadira” válogatott Remazol és Levafix reaktív színezékei jobban kötődnek a pamuthoz és nagyobb mértékű a kihúzás, valamint a kimoshatóság is, ezzel 60 perccel csökken a színezési idő, valamint a szennyvízben lévő színezék mennyisége és a szennyvíz mennyisége is.

- A hyaluronsav nátrium sójából képzett polimer illetve végtelen monofilament biológiailag lebontható és biokompatibilis, ezért gyógyászati és dermatológiai célra alkalmas. Micelláiban gyógyszereket lehet beépíteni s a mélyebb bőrretekgekbe behatolva célzott gyógykezelésre használható – hangzott el cseh kutatók előadásában.

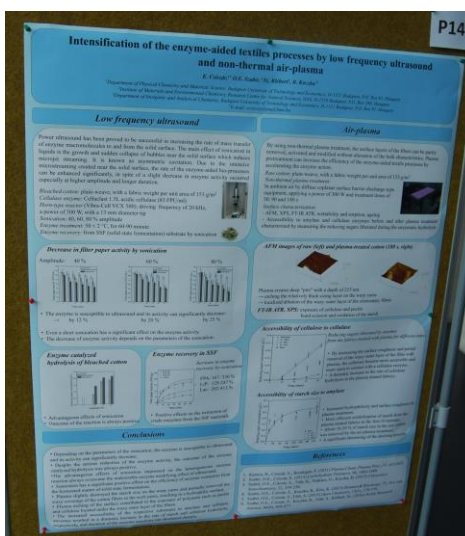
A poszterek közül említésre méltók a következők:

- Az Airtex Las Palmas University legutóbbi kutatásának bemutatására a „Sea Colors”-t tartotta alkalmasnak, ezek a termékek az algákból kinyert természetes színezékek kategóriájába tartoznak. A technológia során a mikro- és makroalgák által felvett színezékeket extrahálják, porrá zúzzák és utána vízzoldható pigmentként, hőstabilitást biztosítva lehet velük pamutot színezni.

- A posztereken bemutatott témáknál is jellemző volt a tartós

Hancvikkell Adrienn

Csiszár Emíliaék posztere

egészségvédelem, a funkcionális, a szennyvízkezelés, a nanotechnológiák, a fenntarthatóság.

Az IFATCC küldöttértekezlete

A hagyományokhoz híven az IFATCC küldöttértekezletét a kongresszus évében, a rendezvény színhelyén az előadások megkezdése előtti napon, azaz 2016. június 13-án tartották meg. A TMTE-t, ezen belül a Textilvegyész és Kolorista Szakosztályt Vig András elnök és Orbán Istvánné képviselte.

A küldöttértekezlet megtárgyalta a pénzügyi jelentést, megválasztotta az új kincstárnokot, mivel az addigi kincstárnok, *Francois Litty* 18 év után nem vállalta tovább ezt a funkciót. Az új kincstárnokot *Michael Rauch* személyében a küldöttértekezlet egyhangú szavazással választotta meg.

A XXIV. IFATCC kongresszusról adott információt *Jan Marek* IFATCC elnök.

A következő, XXV. IFATCC kongresszust 2019 áprilisában vagy májusában Franciaországban, Roubaixban tartják. A kongresszus elnökét 2017 októberében Dalmine-ben, a legközelebbi küldöttértekezlet során fogják megválasztani, mivel a Szövetség jelenlegi elnökének mandátuma lejár.

Az IFATCC tevékenységével kapcsolatban megbeszélték a Szövetség internetes honlapjának témáját, a hivatalos székhely és a tagság kiterjesztése (India, Ang-

lia) kérdését, ezen kívül felül kell vizsgálni és korszerűsíteni kell az alapszabályt is.

Az internetes honlap fontos a Szövetségek kommunikációja szempontjából, ezért az IFATCC titkára szeretne minden egyesülettől, annak tevékenységéről közvetlenül információkat, jelentést kapni s erre 1-1 felelős személyt kért jelölni.

Meg kell határozni az IFATCC új székhelyét is, amelyre az olasz egyesület székhelyét jelölték. A részletek kidolgozására az olasz tagegyesület részéről Stefano Cavestrot bízták meg. Ez 3000 euró költséget jelent. A javaslatot a küldöttgyűlés elfogadta.

A tagdíjfizetés elmaradása tekintetében olyan határozatot hoztak, hogy ez év végéig haladékot adnak Szlovéniának, Romániának és Oroszországnak. Amennyiben addig nem rendezik a tagdíjukat, 2017-től megszüntetik IFATCC tagságukat.

* * *

A kongresszus elérte célját, és akik részt vettek, további munkájukhoz, kutatási irányvonaluk meghatározásához tapasztalatokkal meggazdagodva térhettek haza, tovább öregbítve és megújítva nemzetközi kapcsolatainkat is.

Érdemes megemlíteni a cseh színezékgyártást, amely 1920 óta állít elő kiváló minőségű színezékeket, pigmenteket, optikai fehérítőket és segédanyagokat, és mai napig *Synthesia* néven tovább él. Csehország tehát e tekintetben is élenjáró, nemcsak a kongresszus megrendezésében. Köszönet érte.